

SEMESTERMINNE

Av Bernt Rutström, Bodträskfors

För den hårt arbetande människan kan själva ordet *semester* vara rätt så känsloladdat. Både på gott och ont. Dock troligen mest av det goda.

Vid den tid på året som den här företeelsen är som mest förekommande, infinner sig i regel en viss leda vid arbetet, även om det under all annan tid uppfattas som meningsfullt och stimulerande. Förklaringen kan vara att semestern, genom vanans makt, blivit en naturlig del i årscykeln och på så sätt skapat ett behov hos oss som regleras oberoende av vår vilja. Något i stil med de krafter som styr flyttfåglarnas kommande och farande, kanske?

Man kan också undra över vem som kom på att kalla denna betalda ledighet för just - semester? Försöker man penetrera ordet verkar det härlett från latinets *sementris* och sex månader. Om detta har jag inte lyckats få något svar i litteraturen. Men om nu så skulle vara fallet är det väl en ynkelig matematisk manöver att jämställa fyra till fem veckor med ett halvt år! **SEX MÅNADER!!** Det skulle vara något att minnas för vilken representant som helst för det arbetande släktet!

Minnas och minnas! Ett positivt semesterminne har kanske inte så mycket med ledighetens längd att göra, om man bortser från att just längden skulle vara något

att minnas. Men om semestrarna nu alltid vore sex månader skulle väl minnet av en enskild sådan förblekna därför att alla var så lika i längd?

Nä, kriterierna för ett outplånligt semesterminne ligger nog på ett annat plan.

Den enklaste få-dagarstur kan lika väl uppfylla förutsättningarna för ett sådant, som

någon långtripp till andra sidan jordklotet.

Som exempel på det förra vill jag berätta om när vi, min hustru och jag, sommaren 1988 oförskyllt kom att hamna nära på i stordramatikens centrum. Det var då galningen Juha bestialiskt mördade tre personer en söndag i juli på kyrkogården i Åmsele.

Vi hade hört om och förfärats av mordet då vi planenligt gav oss iväg, just för att det var semester. Ingen visste säkert var mördaren med flickvän befann sig, men åtminstone när vi närmade oss Åsele tycktes vi se honom i var och varannan passerande bil. Ett stort polisuppbåd jagade dem, och via bilradion fick vi upplysningar om att de varit synliga såväl inom som utom landet.

Och detta pågick allt medan vi förflyttade oss härs och tvärs mellan orterna i Västerbottens inland. Nätterna i husvagnen blev något oroliga och enligt hustrun var de flesta försiktighetsåtgärderna otillräckliga. Ibland brukar jag ha ett luftgevär med för målskjutning om andra förströelser sinar, och det fanns med även denna gång, vilket jag också meddelade hustrun. Om det hade någon lugnande effekt på henne kunde jag inte avgöra.

Efter någon dag anlände vi till trakten av Vindeln och på kvällen åkte vi in och besökte ett par vänner där. Det blev ganska sent innan vi lämnade deras hem. Nästan midnatt, faktiskt. På återvägen till husvagnen såg vi att kyrkan var belamrad med diverse byggnadsställningar, så vi tog en tur förbi för att kolla läget. Vi konstaterade att det var målning av fasaden som just hade påbörjats.

Sommarnatten var sval och skön och dessutom var allt tyst och stilla. Inga människoröster, inget trafikbrus. Den sena timmen hade lagt sordin på all mänsklig verksamhet. Vi stod där tysta en bra stund och njöt av stillheten. Det var väl bara våra egna pulsslåg vi hörde. Så bröts plötsligt tystnaden av ett ödesmättat rasslande! Vad var det?

Vindeln kyrka

Våra hjärtan slog nog en samfälld volt i våra bröst och vi tog ofrivilligt några steg mot den skyddande bilen. Hade jag hört det ljudet förr? Jo, någonstans i bakhuvudet fanns ljudupplevelsen lagrad. Jag vände mig om och såg upp mot tornuret. Det visade fyra minuter i tolv.

Vår vaksamhet för trippelmördaren hade gjort oss en aning spända och därför reagerade vi kanske onödigt häftigt. Men tidpunkten och den något bisarra platsen, bidrog nog i icke ringa mån till de uppjagade känslorna. Men instinktivt hade jag förstått att förklaringen till det oväntade lätet fanns i tornet.

Jo, det ljudet har jag insupit parallellt med modersmjölken och kan så fortfarande göra, när helst jag befinner mig hemma. Ty på väggen vid matbordet upprepas ljudet strax före varje hel och halvtimme. Farfarsklockan från 1893, vars Junghansverk motstått tidens tand, ”tecknar”, som pappa benämnt fenomenet, på det här sättet då den förbereder sitt slagverk fyra minuter innan själva klämtandet sätter igång.

Men ljudstyrkan på rasslet står förstås helt i proportion till storleken på klockan och det rum vari den befinner sig.

Jag invigde hustrun i mina tankegångar och liksom för att vidimera riktigheten i min teori, slog tornuret tolv dånande slag medan vi, något tagna, skuddade kyrkogårdens stoft av våra fötter.

Att Juhas ande fortfarande liksom svävade över den här provinsen kunde vi märka varhelst vi kom. Och det kunde komma till uttryck på olika sätt.

Följande utspann sig när vi ett par dar senare parkerat vid Vindelälven ett stycke ovanför Rusksele. Där fick vi besök av två pojkar i 10-årsåldern som höll till i en närbelägen sommarstuga. Det föll sig naturligt att jag plockade fram luftgeväret och utmanade dem i prickskytte.

Något senare, när de två gått hem till sitt, uppenbarade sig en mindre gosse som uppgav sig heta Gustav och var sex år och bror till en av de större pojkarna.

När vi språkats vid en stund undrade han försynt vad de andra pojkarna fått vara med om. Jag förstod att kompisarna berättat om skjutningen, och frågade om han också ville prova.

Vid anblicken av vapnet yttrade han de ord vi aldrig glömt, och som på ett påtagligt sätt belyste den allmänna stämningen i bygden:

– Skjuter ni människor?

Bra historier

Farfar och nioåriga Lotta sätter potatis på landet.

Plötsligt kommer farfar på att här är ett lämpligt tillfälle att testa Lottas matematikskaper.

Så han säger:

– Nu har vi satt tre rader med 10 potatisar i varje rad. Hur många potatisar blir det?

Lotta funderar en stund och så säger hon: – Du, farfar, vi har inte börjat sätta potatis i skolan än!

Pappan talar till sin son:

– Nu min son, är du så gammal att du kan börja hjälpa till med utgifterna!

– Ja, gärna. Jag var bara rädd för att jag skulle hjälpa till med inkomsterna!

– När vi pratar om er göteborgare, sade stockholmaren till göteborgaren, så kallar vi er Källe och Ada! Vad kallar ni oss?

– Vi, sade göteborgaren, vi pratar aldrig om er!

